

Názov predmetu	Slovenský jazyk a literatúra
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia
Názov ŠVP	Inovovaný školský vzdelávací program
Škola	Základná škola, Štúrova 18, Myjava
Stupeň vzdelania	nižšie stredné vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský

RUP – časová dotácia

predmet	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	spolu
ŠVP	5	5	4	5	5	24
ŠkVP	5 + 0	5 + 0	4 + 1	5 + 0	5 + 0	25
Spolu/rok	165	165	165	165	165	825

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom iŠVP pre predmet slovenský jazyk a literatúra. Navýšená 1h v 7. ročníku bude využitá na posilnenie jazykovej kompetencie čítanie s porozumením.

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v systéme školského vzdelávania centrálnu postavenie, pretože vytvára predpoklady pre zvládnutie ostatných vyučovacích predmetov.

Slovenský jazyk je štátnym jazykom v Slovenskej republike. Slovenský jazyk je pre väčšinu obyvateľov SR národným jazykom s dlhou históriou, je pestrým, vnútorne bohato štruktúrovaným médiom, ktoré mu umožňuje komunikovať o najrozmanitejších javoch ľudského bytia a vedomia. Kvalitné poznanie a praktické ovládanie zákonitostí slovenského jazyka podmieňuje pohotovú, funkčne primeranú a kultivovanú komunikáciu jeho nositeľov. Prostredníctvom uvedomenia si miesta slovenského jazyka v našej spoločnosti si jednotlivci zároveň uvedomujú a vnímajú svoju národnú identitu a štátnu príslušnosť. Úroveň poznania a praktického ovládania slovenského jazyka je tak zároveň zrkadlom každého príslušníka slovenského národa i národa ako celku. Kultivované ovládanie slovenčiny zabezpečuje občanom tejto republiky nielen úspešné zvládnutie školského vzdelávania, ale následne aj ich plnohodnotné uplatnenie v pracovnom živote. Schopnosti, ktoré žiaci získajú v predmete slovenský jazyk a literatúra, sú potrebné nielen pre kvalitné jazykové vzdelávanie, ale sú dôležité aj pre úspešné osvojovanie si poznatkov v ďalších oblastiach vzdelávania. Ovládanie slovenského jazyka a literatúry či v ústnej alebo písomnej forme umožňuje žiakovi poznať a pochopiť spoločensko-kultúrny vývoj našej spoločnosti, orientovať sa v prostredí, v ktorom žijú, vnímať okolie i seba, vytvárať predpoklady k efektívnej

medziľudskej komunikácii, interpretovať svoje pocity a dokázať pochopiť svoje postavenie v rozličných komunikatívnych situáciách.

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí. Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

Kompetencie

Poznávacie (kognitívne) kompetencie

1. používať kognitívne kompetencie
2. učiť sa sám aj v skupine
3. kriticky myslieť
4. formulovať a riešiť problémy
5. tvorivo myslieť

Komunikačné kompetencie

1. tvoriť, prijať a spracovať informácie
2. vyhľadávať a sprostredkovať informácie
3. formulovať svoj názor a argumentovať

Interpersonálne (sociálne) kompetencie

1. akceptovať skupinové hodnoty
2. tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín
3. spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami
4. vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie

1. vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
2. vytvárať vlastný hodnotový systém
3. regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život

Metódy a formy práce

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

- **motivačné metódy** – motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačný problém, motivačná demonštrácia,
- **expozičné metódy** – vysvetľovanie, pozorovanie, riadený rozhovor, demonštrácia,
- **problémové metódy** – heuristická metóda, projektová metóda, problémová úloha,
- **aktivizujúce metódy** – diskusia, situačná metóda, dramatizácia, simulácia,
- **fixačné metódy** (metódy opakovania, upevňovania učiva),
- **diagnostické a klasifikačné metódy** (metódy hodnotenia, kontroly)

Formy práce

Frontálna výučba, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, práca s knihou, exkurzie, vychádzky, projektové vyučovanie, besedy s odborníkmi z praxe a iné.

Štandardy

Vyučovanie v predmete slovenský jazyk a literatúra prebieha podľa inovovaného štátneho vzdelávacieho programu s platnosťou od roku 2014 a podľa rámcových učebných plánov pre nižšie stredné vzdelávanie s platnosťou od 1. 2. 2016, ktoré sú dostupné na:

https://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_nsv_2014.pdf,

kde nájdete charakteristiku predmetu, obsahový a výkonový štandard predmetu, kľúčové kompetencie, výkon, povinné diktáty a písomné slohové práce a kritériá ich kontroly a hodnotenia;

https://www.statpedu.sk/files/articles/nove_dokumenty/statny-vzdelavaci-program/ramcove-ucebne-plany-a-vzdelavacie-standardy-vzdelavania-na-ziskanie-nizsieho-stredneho-vzdelania.pdf,

kde nájdete rámcový učebný plán a vzdelávacie štandardy.

Metodické usmernenie k zavádzaniu prierezových tém, platné od 1. 9. 2015:

https://www.statpedu.sk/files/sk/aktuality/zakladna-skola_metodicke-usbmernenie-k-zavadzaniu-prierezovych-tem-do-iskvp.pdf

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom iŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom iŠVP zverejnené na adrese www.statpedu.sk alebo www.minedu.sk v sekcii Inovovaný štátny vzdelávací program.

Hodnotenie a klasifikácia predmetu

Hodnotenie a klasifikácia v predmete slovenský jazyk a literatúra sa riadi Metodickým pokynom č. 22/2011, ktoré vydalo MŠVVaŠ SR s účinnosťou od 1. mája 2011.

Podkladom pre hodnotenie a súhrnnú klasifikáciu žiakov sú:

1) **známky za ústne odpovede:** z učiva posledných troch vyučovacích hodín, z učiva v rámci tematického celku, prednes poézie alebo prózy, výklad, rečnícky prejav alebo referát pred triedou.

Na hodnotení sa podieľajú aj spolužiaci a sám odpovedajúci. Pri ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď.

2) známky z testov a previerok

Žiaci píšú test/ previerku po každom tematickom celku. Všetky časti sa obodujú, body sa zrátajú spolu z jednotlivých častí, prevedú na percentá a výsledná známka sa určí podľa stupnice.

3) známky z písomných prác

Učiteľ môže podľa uváženia a podľa preberaného učiva pripraviť aj malé previerky do 20 minút.

4) známky z diktátov a písomných slohových prác

Počet, rozsah, zameranie diktátov a písomných slohových prác je záväzne uvedený v iŠVP.

5) známky z projektových prác

Učiteľ môže žiakom zadať vypracovanie náročnejšej práce, na ktorú budú mať žiaci čas 2-3 týždne. Môže ísť aj o skupinovú prácu. Hodnotí sa samostatnosť, práca s médiami, mediálna gramotnosť, kritické myslenie, osobnostný i sociálny rozvoj žiaka a prezenčné zručnosti. O jej zameraní rozhoduje učiteľ. Na hodnotení sa podieľajú aj spolužiaci a sám odpovedajúci

DIKTÁTY

0 – 1 chyba	1
2 – 3 chyby	2
4 - 7 chýb	3
8 -10 chýb	4
11 a viac chýb	5

SLOHOVÉ

PRÁCE

28 – 26 bodov	1
25 - 21 bodov	2
20 – 14 bodov	3
13 – 9 bodov	4
8 a menej	5

TESTY a PREVIERKY

100 % - 90% = 1

89,99% - 75% = 2

74,99% - 50% = 3

49,99% - 25% = 4

24,99% a menej = 5

Stupne hodnotenia

1 - výborný - 100% - 90%

Žiak ovláda pojmy, poznatky, jazykové zručnosti a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, praktických, motorických a iných činnostiach. Samostatne a kreatívne uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny a písomný prejav je správny, výstižný. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné až originálne. Žiak je aktívny a tvorivý pri všetkých zadaných činnostiach.

2 - chváľitebný – 89,99% - 75%

Žiak ovláda pojmy, poznatky, jazykové zručnosti a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, praktických, motorických a iných činnostiach. Samostatne a kreatívne uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má občas nedostatky v správnosti a výstižnosti. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, bez väčších nedostatkov. Žiak je aktívny pri zadaných činnostiach.

3 - dobrý – 74,99% - 50%

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, praktických, motorických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti a výstižnosti. Výsledky jeho činnosti sú menej kvalitné. Žiak je aktívny pri zadaných činnostiach.

4 -dostatočný – 49,99% - 25%

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov, pojmov a zákonitostí podľa učebných osnov aj pri ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činnosti sa prejavujú omyly. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť. Žiak vykonáva zadané činnosti.

5 - nedostatočný – 24,99% - 0%

Žiak si neosvojil poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa. Žiak nevykonáva zadané činnosti.

DIKTÁTY				PÍŠOMNÉ PRÁCE	
Ročník	Počet	Zameranie	Rozsah	Počet	Zameranie
5. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie zo 4. ročníka ✓ podstatné mená ✓ prídavné mená ✓ slovesá 	50 – 60 plnovýznamových slov	1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozprávanie s prvkami opisu
6. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 5. ročníka ✓ prídavné mená ✓ slovesné spôsoby ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka 	61 – 70 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ statický opis ✓ rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
7. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 6. ročníka ✓ cudzie slová ✓ číslovky ✓ záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka 	71 – 80 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ umelecký opis ✓ charakteristika osoby
8. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva zo 7. ročníka ✓ podstatné mená mužského rodu: zvieracie ✓ neživotné zakončené na -r, -l ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka 	81 – 90 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ slávnostný prejav ✓ životopis
9. ročník	4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ opakovanie učiva z 8. ročníka ✓ interpunkcia ✓ jednoduché súvetie ✓ záverečné opakovanie 5. – 9. ročníka 	91 – 100 plnovýznamových slov	2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ výklad ✓ úvaha

Kritériá hodnotenia slohových prác podľa iŠVP

Vonkajšia forma = 4 body max.

- ✓ čitateľnosť – zreteľné odlíšenie veľkých a malých písmen, diakritické znamienka
- ✓ zreteľné grafické členenie odsekov – 1,5 až 2 cm na začiatku riadka
- ✓ prepísanie práce z konceptu do čistopisu za daný časový limit
- ✓ čistota textu bez škrtenia, používať okrúhle zátvorky a preškrtnutie vodorovne
- ✓ dodržiavanie okrajov vnútorných i vonkajších, potreba rozdeľovania slov
- ✓ dodržiavanie predpísaného rozsahu, menej i viac je nie maximálny počet bodov

1. Vnútoraná forma = 20 bodov max.

OBSAH /max 4 body/

- ✓ dodržanie témy – použitie kľúčových slov z názvu
- ✓ myšlienkové vyústenie – zakončenie práce, záver /rozprávanie = pointa; výklad = vysvetlenie problému; úvaha = primeranosť vyjadrovania sa žiakov/

KOMPOZÍCIA /max 4 body/

- ✓ uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu
- ✓ vnútorná stavba, členenie textu do myšlienkových celkov, ich vyváženosť
- ✓ nadväznosť a logickosť textu

JAZYK /max. 4 body/

- ✓ správne použitie slovných druhov typických pre daný žáner
- ✓ morfológická správnosť jazykových prostriedkov – väzba slovíes, pádové koncovky
- ✓ syntaktická správnosť jazykových prostriedkov – postavenie prívlastkov, slovosled
- ✓ rôznorodosť, variabilnosť – neopakovanie slov, šírka slovnej zásoby

PRAVOPIS /max. 4 body/

4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb

0 bodov

17 a viac chýb

/poznámka: o rovnakej chybe a interpunkcii a neznámých javoch a rovnosti chýb platí to isté čo pri diktátoch/

ŠTÝL /max. 4 body/

- ✓ správna štylizácia viet – zrozumiteľnosť textu ako celku
- ✓ tvorivosť – tvorivá lexika
- ✓ pútavosť – podanie zaujímavou, pútavou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť

2. Celkový dojem = 4 body max.

- ✓ celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní
- ✓ práca by nemala obsahovať nelogické názory, protispoločenské názory, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškodzovanie ľudského zdravia a iné

Poznámka:

- ✓ rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu, napr.: Ríchlý chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba,
- ✓ ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz,
- ✓ každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte,
- ✓ všetky chyby majú rovnakú hodnotu,
- ✓ javy, ktoré sa žiaci neučili, sa nezarátavajú do chýb.

Medzipredmetové vzťahy a prierezové témy

Environmentálna výchova

– cieľom je, aby žiaci získali vedomosti ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými činnosťami, ktoré sú im primerané a vhodné – chrániť rastliny, zvieratá, mať kladný vzťah k domácim zvieratám ale aj k zvieratám v prírode, starať sa o svoje okolie a pod..

Osobnostný a sociálny rozvoj

– rozvíja ľudský potenciál žiakov, poskytuje im základy na plnohodnotný a zodpovedný život

Multikultúrna výchova

– zaraďuje sa do vzdelávania preto, lebo sa žiaci v škole stretávajú v súvislosti s globalizáciou sveta, so žiakmi rôznych kultúr. Žiaci by mali byť pripravení na rozdielnosť kultúr. Výchovné pôsobenie je zamerané na rozvoj chápania, akceptácie, medziľudskej tolerancie a emocionálne pochopenie inej kultúry. Predpokladom je aj schopnosť detí s nimi spolupracovať.

Mediálna výchova

Primárnym cieľom mediálnej výchovy je podpora a rozvíjanie mediálnej gramotnosti u žiakov prostredníctvom nadobúdania a prehľbovania úrovne mediálnych kompetencií, t.j. schopnosti prijímať, analyzovať a hodnotiť širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova tak napomáha rozvoju schopnosti žiakov disponovať nástrojmi, ktoré pomáhajú zvládnuť orientáciu a existenciu v mediálnom svete.

Ochrana života a zdravia

– cieľom vzdelávania je poskytnúť žiakom potrebné teoretické vedomosti, praktické poznatky a formovať ich vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Výchova k manželstvu a rodičovstvu je zacielená na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Výchova k manželstvu a rodičovstvu má výrazne interdisciplinárny charakter, pretože sa dotýka všetkých oblastí a etáp ľudského života. Integruje v sebe pedagogické, biologické, psychologické i sociologické poznatky a aspekty o dospievaní, sexualite, o sociálnych vzťahoch a ich hodnote v ľudskom živote.

Medzipredmetové vzťahy

Na hodinách slovenského jazyka a literatúry budeme využívať poznatky najmä z predmetov materinský jazyk, dejepis, občianska náuka, etická výchova, matematika, geografia, informatika, biológia a iné.

Hodnotenie a klasifikácia detí cudzincov

- Deti cudzincov nehodnotíme známku v adaptačnom období, v ktorom sa zväčša zúčastňujú jazykového kurzu slovenského jazyka. (3 – 6 mesiacov)
- V ďalšom adaptačnom období sa prihliada na jeho aktivitu, podporuje sa žiakova snaha, pozitívna motivácia ma podporiť jeho záujem o nový jazyk, hodnotí sa vecná správnosť, nie gramatická. Diktáty a slohové práce sa nehodnotia známku. Klasifikuje plnenie povinností, aktivitu, vypracovanie a prezentovanie referátu, zapájanie sa do projektových a skupinových prác. V slohovej práci hodnotí obsahovú zložku. (6 – 12 mesiacov)
- Žiak má dva roky na osvojenie si slovenského jazyka. Pri jeho klasifikácii učiteľ postupuje citlivo, využíva individuálny prístup. (12 – 24 mesiacov)

(Vypracované podľa metodického pokynu, vid' nižšie.)

V zmysle Smernice RADY 77/486/EHS z 25. júla 1977 o vzdelávaní migrujúcich pracovníkov je povinnosťou hostiteľskej krajiny integrovať ich deti do vzdelávacieho prostredia a školského systému hostiteľského štátu s možnosťou poskytnúť primerané vzdelanie vrátane jazyka hostiteľského štátu.

Vyučovací proces v školách má rešpektovať vývojové charakteristiky žiakov, prispievať k ich rozvoju ako osobnosti, ktorá bude budovať svoje názory a vzťahy na princípoch dôstojnosti a nedotknuteľnosti individua.

Vzdelávanie detí cudzincov v regionálnom školstve je legislatívne zabezpečené **zákonom č. 245/2008 Z. z.** o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§146) s účinnosťou od 1. septembra 2008. Deťom cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky, deťom žiadateľov o udelenie azylu a Slovákov žijúcich v zahraničí sa poskytuje výchova a vzdelávanie, ubytovanie a stravovanie v školách podľa školského zákona za tých istých podmienok ako občanom SR. Pre deti cudzincov sa na odstránenie jazykových bariér organizujú základné a rozširujúce jazykové kurzy štátneho jazyka. Nadväzujúca úprava je v **zákone č. 596/2003 Z. z.** o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa § 10 ods. 12 odbory školstva okresných úradov v sídle kraja v spolupráci s orgánmi územnej samosprávy organizačne a finančne zabezpečujú jazykové kurzy detí cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky.

V praxi sa to realizuje tak, že v prvom rade **zákonný zástupca dieťaťa musí**, ak sa to týka dieťaťa vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky **zapísať dieťa do školy**.

Riaditeľ školy po zistení úrovne doterajšieho vzdelania dieťaťa ako aj jeho ovládania štátneho jazyka najneskôr do troch mesiacov od začatia konania o udelenie pobytu, azylu, atď. ho zaradí do príslušného ročníka. Z dôvodu nedostatočného ovládania štátneho jazyka možno dieťa podmienne zaradiť do príslušného ročníka podľa veku, a to najviac na jeden školský rok (Šk. zákon, § 146, ods. 4. Následne riaditeľ školy v prípade potreby dieťaťa zabezpečí pedagogického zamestnanca na realizáciu jazykového kurzu slovenského jazyka.

Zároveň riaditeľ školy požiada príslušný odbor školstva okresného úradu v sídle kraja o finančné prostriedky.

Hodnotenie je citlivou súčasťou procesu učenia, keďže vo svojej podstate značí prisudzovanie hodnoty určitému výkonu alebo výsledku. Spôsob hodnotenia má zároveň motivovať k sebahodnoteniu a vyvolať chuť učiť sa ďalej. Hodnotenie je pritom len jednou z možností dávania spätnej väzby. Spätná väzba žiaka informuje o tom, do akej miery dosiahol ciele učenia a pomáha mu stanoviť si ďalšie ciele. Poskytuje sa tak, aby jej žiak rozumel a vedel ju využiť v ďalšom učení sa. Pri hodnotení je vhodné najprv dať priestor samotnému žiakovi alebo skupine žiakov zapojených do spoločnej práce a napokon sa môže vyjadriť učiteľ. Takto možno hodnotenie skombinovať so sebahodnotením a vrstovníckym hodnotením. Hodnotenie žiaka neohrozuje, ale prispieva k budovaniu jeho sebadôvery.

Hodnotenie detí cudzincov upravuje Metodický pokyn č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy Čl. 11 Hodnotenie žiaka po prestupe na školu s iným vyučovacím jazykom:

(1) Žiak prvého ročníka základnej školy, ktorého materinský jazyk je iný ako vyučovací jazyk navštevovanej základnej školy, sa hodnotí z vyučovacieho jazyka s prihliadnutím na úroveň prospechu z ostatných predmetov.

(1) Po prestupe žiaka druhého až deviateho ročníka do školy s iným vyučovacím jazykom sa počas dvoch hodnotiacich období hodnotí najmenej takou úrovňou prospechu, ktorá zodpovedá prospechu z vyučovacieho jazyka na poslednom vysvedčení.

(2) Po uplynutí dvoch hodnotiacich období od prestupu žiaka do školy s iným vyučovacím jazykom sa uplatňujú v ďalších dvoch hodnotiacich obdobiach z vyučovacieho jazyka miernejšie kritériá.

(3) Pri hodnotení žiaka v prvom školskom roku a druhom školskom roku od prestupu žiaka do školy s iným vyučovacím jazykom, sa hodnotia jeho vecné vedomosti a nie úroveň jeho jazykovej správnosti.

(4) Pri hodnotení detí cudzincov sa postupuje podľa odsekov 1 až 4.

Tento pokyn ale neumožňuje žiaka neklasifikovať z dôvodu jeho nedostatočnej znalosti vyučovacieho – slovenského jazyka.

Kritériá hodnotenia cudzincov:

- Žiak má dva roky na to, aby sa naučil po slovensky a dovtedy v predmete slovenský jazyk nie je hodnotený „podľa bežných kritérií“.
- Pokiaľ žiak disponuje vysvedčeniami z predchádzajúcej školy, je v prvom roku po nástupe do školy hodnotený tak, ako bol hodnotený z vyučovacieho jazyka v predchádzajúcej škole.
- Učiteľ má hodnotiť vecné vedomosti žiaka, a nie jazykovú správnosť jeho prejavu (po dobu 2 klasifikačných období).
- Počas prvých dvoch hodnotiacich období sa má hodnotiť „najmenej takou úrovňou prospechu, ktorá zodpovedá prospechu z vyučovacieho jazyka na poslednom

vysvedčení.“ To znamená, že aj pri nedostatočnej úrovni ovládania slovenského jazyka, dostane žiak na vysvedčení takú známku, akú mal na svojom poslednom vysvedčení z predchádzajúcej školy.

- Osobitne sa treba venovať žiakom, ktorí prichádzajú na školu počas školského roka.
- V hodnotení je potrebný individuálny prístup, posudzovať výkony žiaka podľa jeho vlastných možností a schopností.
- Učiteľ sa v prvom rade zameriava na pozitívne hodnotenie, v ktorom vychádza z kladov a predností žiaka.
- Optimálnym spôsobom hodnotenia je kombinovať číselné (známkové, percentuálne) hodnotenie s dostatočne konkrétnym slovným hodnotením.
- Písomný prejav hodnotiť počtom chýb. Pri postupnom znižovaní počtu chýb ohodnotiť žiakov aj známkou, ktorá môže slúžiť len ako motivačný faktor.
- Činnosť žiaka hodnotiť vzhľadom na jeho snaživosť, ako využíva svoj potenciál - nezohľadňovať len výsledok činnosti, ale aj spôsob, akým dospel k záveru, ako dokázal prekonať sám seba.
- Vytvárať priestor na sebahodnotenie a pochvalou viesť k pozitívnej motivácii.
- Pri hodnotení učiteľ kladie dôraz na sústavnosť a variabilnosť hodnotenia, používanie najrozličnejších hodnotiacich postupov - verbálne i neverbálne formy hodnotenia.

Motívom na rozdielne hodnotenie žiaka z cudziny na začiatku jeho vzdelávacej dráhy v novom prostredí je postupné vyrovnávanie jeho šancí, až kým nedosiahne primeranú úroveň ovládania vyučovacieho slovenského jazyka, aby mohol byť hodnotený podľa rovnakých kritérií ako ostatní žiaci. Ak by bol totiž nový žiak od začiatku hodnotený úplne rovnako ako ostatné deti, nielenže by sa tým nezohľadnila jeho východisková situácia, ale v konečnom dôsledku by slabé známky mohli dieťa výrazne demotivovať a odradiť od ďalšieho štúdia. Metodický pokyn odlišný spôsob hodnotenia detí cudzincov umožňuje. Vedome zvolené rozdielne spôsoby hodnotenia by mali byť vhodne odkomunikované celej triede. Rovnako dôležité je spôsob aj výsledok hodnotenia komunikovať s rodičmi.

Na posilnenie vzdelávacích výkonov žiakov učiteľ dodržiava zásady súvisiace s hodnotením:

- hodnotí každý výkon žiaka
- hodnotí verbálne aktivity
- hodnotí podľa miery výkonu, podľa kvality práce, myslenia, prístupu, prejavu sa
- využíva variabilnosť hodnotenia, vyvaruje sa stereotypu (pozornosť, potlesk, podanie ruky, pochvala, aktivizujúce spôsoby, vyjadrenie dôvery, povzbudenie, a pod.)
- pri negatívnom výkone žiaka pokojne poukáže na ich dôsledky, nepoužíva iróniu, sarkazmus, výsmech
- oboznámi sa s postojom žiaka voči úspechu či neúspechu
- využíva neverbálnu komunikáciu, gestikuláciu, mimiku, úsmev a pod.

V oblasti práv národnostných menšín a detí cudzincov je dôležitou úlohou formovanie vzťahu a postojov k národnostným menšinám, žijúcim v Slovenskej republike, na výchovu k tolerancii a k odbúraniu predsudkov, ale aj formovanie vzťahu príslušníkov národnostných

menšín k majoritnému národu a zodpovednosti za svoju integráciu do širšieho národného spoločenstva. Človek sa rodí do určitého kultúrneho prostredia, ktoré je podmienené rasovými, etnickými, jazykovými, náboženskými a inými rozdielnosťami. Od toho sa odvíja aj pojem „multikultúrna spoločnosť“. Základom multikultúrnej spoločnosti je vzájomná tolerancia, rešpekt k odlišnostiam, rovnosť príležitostí, konštruktívne riešenie konfliktov a vyvarovanie sa predsudkom a intolerancii. Multikultúrna výchova vyjadruje snahy vytvárať prostredníctvom vzdelávacích programov spôsobilosť ľudí chápať a rešpektovať aj iné kultúry než svoju vlastnú. Má praktický význam vzhľadom k vytváraniu postojov k imigrantom, príslušníkom iných národov, rás a pod.

Pri práci s deťmi cudzincov vytvárame tvorivú atmosféru, atmosféru dôvery a v oblasti výchovy k ľudským právam, podpory vytvárania **multikultúrneho prostredia**, zapájame žiakov cudzincov do školských a mimoškolských aktivít, rešpektujeme rôznorodé nadanie žiakov, podporujeme osvojovanie špecifických kompetencií, ktoré vychádzajú z rozdielnych jazykových, kultúrnych alebo náboženských potrieb, rešpektujeme nezapájanie niektorých žiakov do takých činností, ktoré sú v rozpore s ich náboženskými alebo kultúrnymi potrebami a zvyklosťami.